

Voor Mr. de Block.

Betreft: het Franse plan tot liberalisering van het betalingsverkeer tussen Italië, Frankrijk en de Beneluxlanden.

Voor- en nadelen van het systeem van vrije wisselkoersen, zoals in bovengenoemd concept beschreven.

Voordelen:

Inderdaad is het waarschijnlijk, dat onder het principe van de vrije wisselkoersen een verruiming van het handelsverkeer gemakkelijker bereikt zal kunnen worden.

De vrije wisselkoers, d.i. de koers die wordt bepaald door de krachten van vraag en aanbod, zorgt automatisch voor een evenwicht tussen in- en uitvoer. De valuta's van de deelnemende landen worden onderling converteerbaar. Men behoeft niet bang te zijn gedwongen te worden goud of harde valuta af te staan.

Het is echter niet uitgesloten, dat een monetaire autoriteit het schadelijk vindt, dat de wisselkoers van zijn valuta te sterk gaat dalen en daarom de importen weer gaat beperken.

Nadelen:

Het grote nadeel van dit systeem is de instabiliteit. De handel kan deze instabiliteit ondervangen door termijncontracten af te sluiten. Het kapitaalverkeer zal een andere, meer vaste maatstaf voor zijn transacties moeten zoeken.

Deze instabiliteit wordt nog versterkt als het kapitaalverkeer tussen de landen is vrijgemaakt. (Vrijmaking van het kapitaalverkeer is volgens het Franse plan de eerste stap op de weg naar algehele liberalisering). Dan is een toestand geschapen waarbij de zo beruchte kapitaalvlucht kan optreden, als de politieke toestand of de verwachtingen omtrent het verloop van de wisselkoersen daartoe aanleiding geeft. De invloed van een dergelijke kapitaalvlucht op de wisselkoersen werd in de dertiger jaren met enig succes geneutraliseerd door middel van equalisatiefondsen. In het Franse ontwerp wordt veel heil verwacht van de vrijmaking van het kapitaalverkeer. Dit zou dan automatisch er toe bijdragen de betalingsbalans in evenwicht te houden. In het licht van bovenstaande redenering valt dit echter zeer te betwijfelen.

De overgangsfase:

*Arch. Min. v. Financiën, Tweede Buitenlands Betalingsverkeer Dossier 166 (Devaluatie)
Sijthoff to Block del 20.9.1949*

De overgangsfase:

Wat de overgangsfase betreft, gedurende welke het kapitaalverkeer tegen de vrije koers en het commerciële verkeer tegen de officiële koers verrekend wordt, kan weinig definitieus gezegd worden, omdat men zich niet kan baseren op de cijfers van het ogenblik. In ieder geval zal Nederland ten einde evenwicht te krijgen op de kapitaalbalans zijn goedkoop-geld politiek moeten laten varen en het vertrouwen in zijn valuta moeten verstevigen.

Betreffend concept geeft voor Nederland, voor wat de overgangsfase aangaat geen exacte regels waarvan niet afgeweken mag worden. Het instellen van een vrije wisselkoers alleen, is een halve maatregel, omdat deze vrije wisselkoers altijd gemanipuleerd kan worden door middel van in- en uitvoerrestricties. Voor de overgangsfase brengt dit plan voor Nederland dus geen bijzondere complicaties met zich mee.

Bij ondertekening van een accoord in deze zin, neemt Nederland echter de morele verplichting op zich, de wisselkoers te laten bepalen door de krachten van vraag en aanbod en geleidelijk zowel het kapitaalverkeer als het commerciële verkeer vrij te geven.

J. de Groot